

Hodnotenie dopadov projektu RecyCOOL Imperfections

1. **Názov projektu hodnotenia dopadu**
RecyCOOL! Zašime nedostatky (RZN)

2. **Organizácia**
Nitka (SK), www.nitka.sk

3. **Opis hodnotenia dopadu**

Teória zmeny: ako (a ktoré) Činnosti hodnoteného projektu povedú k výstupom / výsledkom / dopadom:

Projekt rieši trojstupňové vzdelávanie v témach módného priemyslu, jeho dopadov a riešení. Pri každom stupni tohto vzdelávania ide o iné zmeny, pričom sa očakáva postojová zmena účastníkov po ukončení tohto vzdelávacieho programu.

Prvý stupeň vzdelávania: vzdelávanie v témach módného priemyslu, úvod do témy, predstavenie problematiky, komplexity módného výrobného reťazca, dosahy na ľudské práva a životné prostredie, možné riešenia na úrovni jednotlivca alebo spoločnosti. Ide o sériu workshopov, prednášok, premietaní a aktivít neformálneho vzdelávania, ktoré sú vyberané na základe školského prostredia a odbornosti účastníkov v daných témach (predpokladajú sa nízke resp. žiadne vedomosti v tejto oblasti). Po absolvovaní tejto časti by účastník mal ovládať základy témy a byť schopný rozpoznať/identifikovať problémy, ktoré majú najväčší dopad na náš život, ako aj schopný ponúknuť základné riešenia na úrovni seba ako spotrebiteľa.

Druhý stupeň vzdelávania: mentoring pri výrobe vlastného modelu zo second handu a to najmä upcyklačnými technikami. Podľa odbornosti v oblasti odevného dizajnu a krajčírstva sa nastaví úroveň mentoringu, ak nejde o účastníkov študujúcich tieto predmety, tak sa očakáva nízka úroveň zručností. Ide najmä o zručnosti v oblasti práce s textilom, textilným odpadom, second-handom, prerábanie odevov a tvorba samostatného modelu. Po absolvovaní by mal účastník mať základné porozumenie, čo táto práca obnáša, ako aj by mal mať vyšší stupeň zručností pri práci s textilom.

Tretí stupeň vzdelávania: mentoring pri príprave zero-waste eventu účastníkmi programu, kde si sami navrhnu, zorganizujú i zrealizujú podujatie, na ktorom predvedú modely vytvorené v druhom stupni programu. Účastníci sa oboznámia so základmi event manažmentu, zero-waste postupmi a postupmi pri týchto aktivitách. Po ukončení tohto vzdelávania budú mať účastníci rozvinuté základné zručnosti v týchto oblastiach a budú schopní na nich ďalej budovať.

Projekt ako taký je zameraný na šírenie vedomostí, nadobúdanie zručností, zmenu postojov účastníkov a rozvoj ich vlastného kritického myslenia. Očakávajú sa zmeny vo všetkých týchto aspektoch, a to zmeny okamžité, ako aj zmeny, ktoré počas tohto projektu nastúpia (zmeny postojov) a budú vyhodnotiteľné až s odstupom času.

Cieľ hodnotenia:

Cieľom hodnotenia je získanie informácií o vplyve tohto projektu na mladých, na zvyšovanie ich povedomia a na zaznamenanie zmeny ich postojov. Doterajšie merania v pilotnom projekte boli

slabé, no aspoň čiastočne určujúce vývoj programu. Meranie dopadov projektu teda poskytne ďalšie informácie, na základe ktorých sa môže projekt upravovať. Cieľom je dosiahnuť takú efektivitu programu, aká je možná, s tým, že sa stále budú nachádzať nové spôsoby adaptability tohto programu pre rôzne cieľové skupiny.

Vzorka:

Vzorkou v tomto meraní bola skupina 12 mladých účastníkov zapojená v programe v školskom roku **2020/2021**, vek 18-19, stredoškólači, odbor odevný dizajn, Bratislava, s ambíciou pokračovať ďalej v živote cestou módného dizajnu a tvorby oblečenia. Priebeh tohto ročníka bol silne ovplyvnený pandemickou situáciou (odklady workshopov, presuny stretnutí, atď).

RecyCOOL program mal tri časti:

- edukačný workshop v školskom prostredí (všeobecné intro do problematiky módného priemyslu a jeho dopadov na životné prostredie a ľudské práva), neskôr exkurzia v Novej Cvernovke, Bratislava, kde sa oboznámili s rôznymi prístupmi, inováciami a praktikami, či už umeleckými alebo cirkulárnymi, a absolvovali workshop sieťotlač. Spolu 12 účastníkov, máj 2021.
- dizajn mentoring a príprava vlastného oblečenia zo second handu alebo inovatívnym spôsobom prebehla počas júna-septembra 2021, začalo 8 účastníkov, posledného stretnutia sa zúčastnili 4.
- event management mentoring a príprava eventu prebehli v júni-októbri 2021, program vyvrcholil galerijnou výstavou v externom prostredí bratislavských mestských hradieb, vystavené boli práce 4 participantov a spoločne vytvorený model maxi šiat nainštalovaný na hradbách a podlahe hradieb, otvorenia sa zúčastnila najbližšia rodina a priatelia vystavovateľov a limitovaný počet verejnosti.

Participant sa môžu v programe prihlásiť do každej časti individuálne a je na ich preferenciách, ktorú časť/časti absolvujú.

Čiastočné meranie a zber dát prebehlo v pilotnom ročníku programu v školskom roku 2018/2019, kde participant i edukátori nastavovali program, jeho intenzitu, dĺžku a rozsah. Vzorkou boli študenti z viacerých stredných škôl v Bratislave, spolu 105 študentov na začiatku programu. Program vyvrcholil módnou prehliadkou s 22 modelmi. O merania tohto programu sa opierali niektoré nastavenia druhého ročníka programu a jeho hodnotenia.

RecyCOOL program mal tri časti:

- edukačný workshop v školskom prostredí (všeobecné intro do problematiky módného priemyslu a jeho dopadov na životné prostredie a ľudské práva), október-december 2018, rôzne stredné školy v Bratislave.
- dizajn mentoring a príprava vlastného oblečenia zo second handu alebo inovatívnym spôsobom prebehla počas januára-marca 2019, začalo 58 účastníkov, posledného stretnutia sa zúčastnili 38.
- event management mentoring a príprava eventu prebehli v januári-apríli 2019, program vyvrcholil módnou show v Starej Tlačiarňi, Bratislava, študenti predviedli spolu 22 modelov vytvorených 38 účastníkmi za prítomnosti širokej verejnosti a médií.

Merané evaluačné otázky a ukazovatele zmeny:

Kvantitatívne meratele:

1. počet študentov na začiatku a na konci programu (prvá časť:záverečná časť)
 - 12:4 (33 % absolvovalo celý program)
 - na porovnanie pilotný ročník mal 105:38 (36 % absolvovalo celý program)
2. počet vytvorených modelov na finálne podujatie (miera aktivity)

- 4 modely
 - pilotný ročník mal 22 modelov
3. počet stretnutí edukátorov/mentorov s účastníkmi
 - tri stretnutia pri každom mentoringu
 - pilotný ročník mal tri stretnutia pri každom mentoringu
 4. počet edukátorov/mentorov na danú aktivitu a na počet účastníkov
 - dizajn mentoring mal troch mentorov a event management mentoring mal jedného mentora na 8 (a postupne menej) účastníkov
 - pilotný ročník mal: dizajn mentoring mal troch mentorov a event management mentoring mal jedného mentora na 58 (a postupne menej) účastníkov

Kvalitatívne meratele:

- posun v postojoch účastníkov od začiatku po koniec projektu

Metódy zberu dát:

- dotazníky
- osobné a kolektívne rozhovory počas stretnutí a mentoringu

4. Aký je doterajší dopad hodnotenia na účastníkov hodnoteného projektu, organizáciu realizujúcu hodnotený projekt a ďalšie príslušné zainteresované strany?

Popíšte, ako mimovládna organizácia využije výsledky hodnotenia na:

- o zlepšenie intervencie: vylepšenie efektivity programu, adaptácia programu po krokoch na základe spätnej väzby účastníkov.
- o informovanie a ovplyvňovanie podobných intervencií realizovaných inými organizáciami: možnosť zdieľania dobrej praxe v rámci organizácií s podobným zameraním, resp. možnosť využitia samotného projektu ako inšpirácia pri práci s mládežou.

Nastavenie merania dopadu projektu

● Kvantitatívne meratele

1. **Počet účastníkov projektu** - a to na začiatku troch fáz: úvodná vzdelávacia, mentoring dizajnu a mentoring event managementu. Z pilotného ročníka sa očakáva, že 25 percent pôvodne prihlásených aj ukončí program (nie všetci majú záujem o rozvoj zručností (resp nie v oboch častiach (dizajn a event management), mnohým ide iba o nadobudnutie vedomostí). MERANIE prebieha cez prihlasovací formulár účastníkov na začiatku vzdelávania a na začiatku oboch mentoringov.
2. **Počet vytvorených modelov (výstupov dizajn mentoringovej časti)** - miera aktivity individuálnych účastníkov - a to v prepočte vytvorených modelov na počet účastníkov zapojených do dizajn mentoringu. Tu sa rozlišuje koľko účastníkov sa podieľa na tvorbe jedného modelu (1-5 účastníkov na model).

MERANIE prebieha počas finálneho odprezentovania modelov či už na podujatí (ak sa účastník rozhodne model odprezentovať verejne), alebo pri internom odprezentovaní ukončeného modelu mentorom (ak sa účastník rozhodne model neodprezentovať verejne).

3. Počet stretnutí mentorov/edukátorov s účastníkmi projektu:

- Minimálne jedno stretnutie pri vzdelávacej časti (najlepšie offline formou, pokiaľ sa nevyvinie verzia programu vhodná pre online vzdelávanie)
- Minimálne tri stretnutia pri dizajn mentoringovej časti (iba offline formou vzhľadom na charakter práce s materiálom)
- Minimálne tri stretnutia pri event management časti (najlepšie offline formou, pokiaľ sa nevyvinie verzia programu vhodná pre online mentoring)

MERANIE prebieha počas priebehu programu.

4. Počet edukátorov - tu sa meria pomer edukátorov v pomere s počtom účastníkov konkrétnej časti:

- Vzdelávacia časť: minimálne jeden edukátor na skupinu účastníkov (cca 20 účastníkov)
- Dizajn mentoringová časť: minimálne traja mentori na skupinu 50 účastníkov s tým, že títo sú zorganizovaní a mentoring prebieha postupne po skupinách.
- Event management mentoring: minimálne jeden mentor na skupinu max. 25 účastníkov, a aj to iba v prípade, že sa v skupine vykryštalizuje 1-2 lídri účastníkov a tí sa aktívne podieľajú na vedení a riadení organizácie podujatia.

MERANIE prebieha počas priebehu programu.

1. Otázky zo vstupného dotazníka:

- Q1 Zamysli sa nad vlastným prístupom k móde a nad tým, čo všetko o móde vieš. Vyhodnoť nasledujúce tvrdenia tak, ako to cítiš:

Áno

Neviem

Nie

Sledujem módnym priemysel (prehliadky, vývoj značiek, výroba a ľudia v nej, atď).

Sledujem módné trendy a podľa toho sa aj obliekam.

Mám dlhodobu vlastný štýl, ktorý nemením.

Zaujíma ma, kto vyrába naše oblečenie.

Zaujíma ma, aké dopady má výroba módy a textilu na naše životné prostredie.

Sledujem módnny priemysel (prehliadky, vývoj značiek, výroba a ľudia v nej, atď).

Sledujem módnne trendy a podľa toho sa aj obliekam.

Mám dlhodobo vlastný štýl, ktorý nemením.

Zaujíma ma, kto vyrába naše oblečenie.

Zaujíma ma, aké dopady má výroba módy a textilu na naše životné prostredie.

- Q2 Predstav si situáciu, keď dostaneš do daru vyššiu sumu peňazí na nákup nového oblečenia, ktoré nevyhnutne potrebuješ. Čo urobíš?

Áno

Možno

Nie

Neviem

Nové oblečenie si kúpim v obchode alebo objednáam online, výber značky neriešim.

Nové oblečenie si kúpim v obchode alebo objednáam online, môj výber podlieha kritériám (značka, cena, trendy, udržateľnosť, atď).

Oblečenie si kúpim v second-hande.

Oblečenie si zaobstarám vo swape alebo vymením s kamarátkami, rodinou.

Oblečenie si dám ušit' na mieru alebo si vyrobím/prerobím oblečenie, ktoré už mám, financie miniem na potrebné materiály.

Nové oblečenie si kúpim v obchode alebo objednáam online, výber značky neriešim.

Nové oblečenie si kúpim v obchode alebo objednáam online, môj výber podlieha kritériám (značka, cena, trendy, udržateľnosť, atď).

Oblečenie si kúpim v second-hande.

Oblečenie si zaobstarám vo swape alebo vymením s kamarátkami, rodinou.

Oblečenie si dám ušit' na mieru alebo si vyrobím/prerobím oblečenie, ktoré už mám, financie miniem na potrebné materiály.

- Q3 Vyhodnoť nasledujúce tvrdenia podľa tvojej súčasnej situácie a presvedčenia:

Áno

Neviem

Nie

Vyrábam alebo prerábam oblečenie pre seba alebo pre druhých.

Navštevoval/a som alebo navštevujem kurzy šitia alebo workshopy upcyklácie.

Oblečenie prerábam ako zárobkovú činnosť.

Vyrábam alebo prerábam oblečenie pre seba alebo pre druhých.

Navštevoval/a som alebo navštevujem kurzy šitia alebo workshopy upcyklácie.

Oblečenie prerábam ako zárobkovú činnosť.

- Q4 Odpovedz na nasledujúce otázky podľa vlastnej situácie:

Áno

Neviem

Nie

Zaujíma ma dianie v mojom okolí, v mojej krajine a sledujem, čo sa deje v spoločnosti celkovo.

Zapájam sa do environmentálnych a sociálnych aktivít (upratovanie prírody, dobrovoľnícka pomoc).

Mám skúsenosť s organizovaním podujatí (športových, kultúrnych, atď) v škole alebo inde pre rovesníkov alebo moju komunitu.

Zaujíma ma dianie v mojom okolí, v mojej krajine a sledujem, čo sa deje v spoločnosti celkovo.

Zapájam sa do environmentálnych a sociálnych aktivít (upratovanie prírody, dobrovoľnícka pomoc).

Mám skúsenosť s organizovaním podujatí (športových, kultúrnych, atď) v škole alebo inde pre rovesníkov alebo moju komunitu.

2. Otázky z výstupného dotazníka:

- Q1 Pokús sa vyhodnotiť nasledujúce tvrdenia podľa tvojej terajšej situácie:

Áno

Neviem

Nie

Sledujem módnny priemysel (prehliadky, vývoj značiek, výroba a ľudia v nej, atď).

Premýšľam viac pri nákupe oblečenia, do úvahy beriem kritériá ako trend, cena, udržateľnosť značky.

Mám dlhodobo vlastný štýl, ktorý nemením.

Zaujíma ma, kto vyrába naše oblečenie, rozumiem aj dopadom módnej výroby na ľudské práva.

Zaujíma ma, aké dopady má výroba módy a textilu na naše životné prostredie, poznám aj riešenia.

Sledujem módnny priemysel (prehliadky, vývoj značiek, výroba a ľudia v nej, atď).

Premýšľam viac pri nákupe oblečenia, do úvahy beriem kritériá ako trend, cena, udržateľnosť značky.

Mám dlhodobo vlastný štýl, ktorý nemením.

Zaujíma ma, kto vyrába naše oblečenie, rozumiem aj dopadom módnej výroby na ľudské práva.

Zaujíma ma, aké dopady má výroba módy a textilu na naše životné prostredie, poznám aj riešenia.

- Q2 Predstav si situáciu, keď dostaneš do daru vyššiu sumu peňazí na nákup nového oblečenia, ktoré nevyhnutne potrebuješ. Čo urobíš?

Áno

Možno

Nie

Neviem

Kúpim si nové oblečenie v obchode alebo online.

Oblečenie si kúpim v second-hande.

Oblečenie si zaobstarám vo swape alebo vymením s kamarátkami, rodinou.

Oblečenie si dám ušiť na mieru alebo si oblečenie si vyrobím/prerobím sám/sama, financie miniem na potrebné materiály.

Nezaobstarám si žiadne oblečenie, mám ho dostatok.

Kúpim si nové oblečenie v obchode alebo online.

Oblečenie si kúpim v second-hande.

Oblečenie si zaobstarám vo swape alebo vymením s kamarátkami, rodinou.

Oblečenie si dám ušiť na mieru alebo si oblečenie si vyrobím/prerobím sám/sama, financie miniem na potrebné materiály.

Nezaobstarám si žiadne oblečenie, mám ho dostatok.

- Q3 Ako sa pozeráš na výrobu vlastného oblečenia?

Áno

Neviem

Nie

Budem sa snažiť si odteraz vlastné oblečenie vyrábať a prerábať sám/sama.

Oblečenie som si sám/sama vyrábala/prerábala aj predtým, chcem v tom pokračovať.

Tvorbu vlastného oblečenia chcem vylepšiť kurzom šitia alebo upcyclácie.

Oblečenie si budem naďalej kupovať.

Budem sa snažiť si odteraz vlastné oblečenie vyrábať a prerábať sám/sama.

Oblečenie som si sám/sama vyrábala/prerábala aj predtým, chcem v tom pokračovať.

Tvorbu vlastného oblečenia chcem vylepšiť kurzom šitia alebo upcyclácie.

Oblečenie si budem naďalej kupovať.

- Q4 Odpovedz na nasledujúce otázky podľa vlastnej situácie:

Áno

Neviem

Nie

Zaujíma ma dianie v mojom okolí, v mojej krajine a sledujem, čo sa deje v spoločnosti celkovo.

Zapájam sa do environmentálnych a sociálnych aktivít (upratovanie prírody, dobrovoľnícka pomoc).

Mám skúsenosť s organizovaním podujatí (športových, kultúrnych, atď) v škole alebo inde pre rovesníkov alebo moju komunitu.

Zaujíma ma dianie v mojom okolí, v mojej krajine a sledujem, čo sa deje v spoločnosti celkovo.

Zapájam sa do environmentálnych a sociálnych aktivít (upratovanie prírody, dobrovoľnícka pomoc).

Mám skúsenosť s organizovaním podujatí (športových, kultúrnych, atď) v škole alebo inde pre rovesníkov alebo moju komunitu.

Otázka 1 vyhodnocuje:

- Mieru záujmu o módnny priemysel a jeho fungovanie
- Mieru podliehania módnym trendom
- Mieru individualnosti, čo sa týka vlastného štýlu obliekania
- Mieru záujmu o tom, kto vyrába naše oblečenie
- Mieru záujmu o dopady módného priemyslu na našu spoločnosť

Otázka 2 vyhodnocuje:

- Mieru záujmu/nezáujmu vo výbere vlastného oblečenia
- Mieru záujmu o nákup oblečenia z druhej ruky.
- Mieru záujmu o zaobstaranie si oblečenia výmenou.
- Mieru záujmu o zaobstaranie si oblečenia na mieru.

Alebo: táto otázka vyhodnocuje mieru záujmu o rôzne spôsoby nadobudnutia oblečenia.

Otázka 3 vyhodnocuje posun, do akej miery sa účastníci podieľajú na tvorbe vlastného oblečenia.

Otázka 4 vyhodnocuje:

- Mieru záujmu o spoločenské veci v okolí participantov
- Mieru zapájania sa do environmentálnych a sociálnych aktivít v okolí participantov
- Mieru posunu v úrovni skúsenosti s organizovaním podujatí.

Otázka č.1. vo vstupnom aj výstupnom dotazníku mapuje zvyky a praktiky respondentov v oblasti, ktorá je relevantná pre ciele projektu, a to konkrétne vzťah respondentov k móde a odievaniu, ich spotrebiteľské návyky a záujem o módnny priemysel a jeho dopady. Odpovede

sú zoradené v poradí od najmenej po najviac želateľné s tým, že pri výstupnom dotazníku porovnávame, či u respondentov nastal posun smerom k želateľnému správaniu a ak áno, do akej miery.

Otázka č.2. vo vstupnom i výstupnom dotazníku sleduje postoje respondentov (chápané ako názor alebo pripravenosť na určitú formu konania vo vzťahu s určitým problémom) formou voľby preferovaného konania vo fiktívnej situácii relevantnej pre ciele projektu. Možnosti odpovedí sú zoradené podľa želateľného konania, ktoré indikuje preferovaný postoj, ku ktorému má program účastníkov viesť. Pri výstupnom dotazníku porovnávame mieru posunu smerom k želateľnejšiemu postoj.

Otázka č.3. vo vstupnom dotazníku mapuje prítomnosť praktík podmienených širšími zručnosťami a intenzívnejším záujmom o témy, ktoré sú predmetom tohto projektu a ktoré nie sú u účastníkov pokladané za samozrejmé.

Otázka č.3. vo výstupnom dotazníku identifikuje postoje k špecifickému cieľu pokročilejšej formy vzdelávania v programe (mentoring), ktorý sa týka výroby vlastného oblečenia.

Otázka č.4. vo vstupnom aj výstupnom dotazníku sleduje postoje respondentov v širšej oblasti aktivít, ktoré sa týkajú pôsobenia vo verejnom a komunitnom živote (otázka sa netýka priamo postojov a praktík, ktoré sa priamo vzťahujú k programu). Medzi cieľmi programu je aj očakávanie, že pozitívne zmeny v oblasti postojov k móde a odievaniu by mohli byť sprevádzané podobne pozitívnymi zmenami v oblasti spoločenského angažovania sa participantov vzdelávania - tieto sú želané, ale pri interpretácii treba brať do úvahy, že (1) posun v jednej oblasti nemusí automaticky znamenať posun v druhej oblasti a (2) ak je aj takýto trend u respondentov pozorovaný, neznamená to kauzálnu súvislosť.

Interpretácia výsledkov dotazníka je ovplyvnené cieľovou skupinou, pri ktorej treba brať do úvahy najmä:

- **sociálne podmienky** (rozdielna psychológia za nákupnými návykmi, napr. finančne slabší si dovoľia viac nákupov preto, lebo si chcú dopriať, následne sa tak môžu dostať do dlhov, a pod)
- **geografické reálie** (rozdielnosť kultúr a ich prístupu k oblečeniu, k starostlivosti o oblečenie, oprave oblečenia, dostupnosť online nákupov, možnosť vrátenia nákupu a pod.)
- **úroveň vzdelania** (rozsah chápania súvislostí v rámci informácií, ktoré sú participantom dostupné)
- **históriu prostredia**, z ktorého participantí pochádzajú (ktorá má vplyv na rozdielne spoločenské nastavenie prostredia, z ktorého participantí pochádzajú - napr. oprava vlastného oblečenia chápaná ako hanlivá, bežná alebo trendová)

Očakáva sa, že výsledky dotazníka budú rozličné pri rozličných, i keď vekovo rovnakých, cieľových skupinách.

Toto hodnotenie bolo vytvorené pre potreby projektu RecyCOOL imperfections

<https://imperfections.recycool.academy/>

V prípade otázok nám napíšte na hello@nitka.sk